

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Károl József könyvnyomdája, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre
2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Városunk ipara.

(A szegedi kamarának az 1900. évről kiadott évkönyvének
Baja-ra vonatkozó része.)

A szegedi kereskedelmi- és iparkamara, kiadván az 1900. évi működését magába foglaló évkönyvvel, úgy véljük kedves kötelességet teljesítünk olvasóinkkal szemben, ha városunk iparának föllendítése érdekében tett intézkedései ismertetése helyett közöljük a jelentős ide vonatkozó szözszerinti szövegét:

Baján az ipari viszonyok annyival is súlyosabbak, mert általában magának a városnak egész forgalmi életére nyomasztó hatást gyakorol a Baja és vidéke szempontjából, de az egész ország egy jelentékeny részére nézve is káros vasútirányítási rendszer, főként pedig az, hogy nem valósított meg *Baja-Bátaszék* között a Duna áthidalása és ezzel kapcsolatban a Baja-Bátaszéki összekötő vasút létesítése.

Közel három évtized óta sürgetik az országnak gazdaságilag tán legnagyobb jelentőségű vidékei és mondhatjuk: sürgeli maga az egész, osztatlan vagy legfőkébb némely elfoglalt fővárosi körökben megoszoló közvélemény az országot átszelő transversális vasútnak ezen a ponton, a Duna áthidalásával leendő összekapcsolását és ennek a követelésnek minden irányban helytálló érveit már annyira átmennek a közludatba, hogy azok ismétlésébe bocsátkoznunk igazán fölösleges. Főlöszleges kivált Nagyméltóságod előtt, aki épp a nagy jelentőségű kérdésnek mélyreható tanulmányozása alapján tette meg utóbb a képviselőház pénzügyi bizottságában azon, az ügyben elsőrendűleg érde-

kelt vidékek közönségét új bizalommal el-töltő kijelentését, hogy a Dunának Bajánál való áthidalása oly kiváló fontosságú országos közgazdasági érdek, melyet az államnak kötelessége már a legközelebbi jövőben be-vállalni.

Habár sajnálattal nélkülözzük is ennek a sürgősen kiépítendő dunai hídnak fedezetét az állami beruházások legutóbb kimutatott sorozatában, Nagyméltóságod ezen, ígéretet is tartalmazó kijelentése után bizalommal várjuk a fiemei egyenes és közvetlen összeköttetés kiépítését, mint késedelem nélkül való beváltását egyrészt nagy állami érdekeknek, másrészt ezen vidék és Baja város existenciális érdekeinek. Mert amikor Nagyméltóságod a bajai kiállítás megtekintése után kiadott leiratában és lekötendő jóakarattal Baja város iparfejlesztésére vonatkozólag kíván tőlünk javaslatokat, kötelességszerűleg előtérbe kell állítanunk e városnak és iparjának fejlesztetése szempontjából a forgalom- elvágott életereinek helyreállítását, mely nélkül ez a város sohasem nyerheti vissza teljesen a korábbi ipari és kereskedelmi jelentőségét.

E dunaparti város az országos érdekekből is annyira kívánatos fiemei összeköttetés után ismét vissza fog adadni annak a hivatásnak, melyet mint egy nagy és gazdag vidék természetes központja annakelőtte betöltött ipari és kereskedelmi tekintetben. Ma sajnos, inkább csak ennek a hivatásnak emlékeit őrzi Baja városa és súlyos viszonyok között küzd e jogföntartásért. Egész erőfeszítéssel dolgozik és erején felül adózik ez a város, hogy megtartsa hivatásának jogát és ebben a küzdelemben, ebben az

erőfeszítésben meríti ki magát Baja kereskedelme és ipara. Kivált az ipara, melynek színvonala kézművességben sokkal magasabb, mint más hasonló lakosságú városoké. A régi és mesterségesen elvágott forgalomnak akkor még jutalmazó szolgálatában érte el a bajai ipar azt a színvonalat, melyen elismeréssel látta azt Nagyméltóságod is a folyó évi kiállításon és a jobb múltból ered az, hogy az ipari és kereskedelmi város jellegével bírő Baja huszezer lakosa között 920 az önálló iparosok száma és azok sorában 840 az ipartestületi kötelekbe tartozó képesített iparos, kik 836 segédet 689 tanoncot foglalkoztatnak.

Ennek a számaránynak jelentőségét élénken igazolja az, hogy szemben a Baján képesített iparoknál foglalkozó 2356 egyénnel, ezen egyének száma a négyszer nagyobb lakosságú Szabadkán csak 3478, az ötször nagyobb lakosságú Szegeden pedig 4728.

Természetesen távolról sem az összehasonlított két nagy városnak rovására, ebből a jellemző statisztikából csupán azt a tanulságot kívánjuk levonni, hogy Baja város a lakosságánál nagyobb arányú támogatást érdemel és igényelhet az iparfejlesztésről való gondoskodás akciójában. E mellett szól egyébiránt az is, hogy Baja a magas színvonalú iparával és kereskedelmével gazdasági forgalmi központja több mint harminczöt népes községnek. Mint a város hatósága egy emlékiratában kimutatja, Baján van piacuk Szeremle, Csataalja, Szántova, Bérgh, Báth-Monostor, Baracska, Dautova, Vaskut, Gara, Rigyicza, Kumbaja, Ó-Legyén, Bikity, Borsód, Almás, Katymár, Kis-Szállás, Madaras, Csávoly, Ré, Borota,

T Á R C Z A.

Látogatás lady Stanhope Eszternél.

— (Részlet Lamartine „Utazás a Keleten“ ez. műveiből. —
A „BAJAI HIRLAP“ eredeti tárczája.
(Folytatás.)

Nemsokára valami út vagy esapás felét találunk, teleszörva hatalmas, szegletes kődarabokkal. Ezen út, mely a tengert egész Egyiptomba követi, bennünket egy romba dől házhoz vezetett, egy megerősített, régi torony romjaihoz, hol az éj csendes óráit töltöttük, egy gyékényen feküdvé és köpenyeinkkel betakarozva. A mint a hold feljött, lóra szálltunk. Egyike azon éjjeleknek volt akkor, a mikor az égbolt telve van ragyogó esilagokkal, a mikor a legteljesebb derűtség látszik uralkodni ama légies magasságban, melyet innét a földről szemléltünk, de a mikor a természet körülöttünk feljajdulni és vonaglani látszik vészthozó rángásokban. A sivár tengerpart szemlélése néhány mérföld óta még fokozta e kínos benyomást. Az alkony beálltával elhagytuk a Libanon szép, árnyékos lejtőit és zöldülő völgyeit. Rideg halmok, felülről egész lefelé teleszörva fekete, fehér és szürke kövekkel, rég lezajlott földrengések omladékaival, közvetlen közelünkben emelkedtek fel; bal és jobbfelől a tenger, felkorbácsolva a reggel óta egy tompa zivatar által, tárta

ki nehéz és fenyegető hullámaival, melyeket közelni láttunk azon árnyéknál fogva, melyet maguk elé vetettek és melyek azután a parthoz ütődtek mennydörgésszerű zajjal és hatalmas, forrongó habjukat kidobták egész ama keskeny fővényszélig, melyen haladtunk, minden perczen lovaink lábait elborítva és fenyegetve bennünket, hogy a tátongó mélységbe lerantanak; a hold, olyan ragyogó mint a téli napfény, elég sugarakat lövelt a tengerre, hogy zajongását elárulja, de még sem elég világosságot utunkra, hogy az út veszélyei iránt megnyugtassa fürkésző tekintetünket. — Nemsokára egy tűzvész vakító fényessége egy gomolyba olvadt a libanoni hegységek csucsain a kelő hajnal fehéres ködfátyolaival és az egész vidéket kétes, határozatlan színvegyülekbe vonta, mely nem hasonlított sem a naphoz, sem az éjjelhez és mely sem az egyiknek fényességét, sem a másiknak derűtségét nem alkotta. Kinos óra volt ez egyaránt a szemnek és az elmélkedésnek, két ellentétes elv viaskodása, melynek szomorú képét oly gyakran tárja elénk a természet és a melyet még gyakrabban saját szívünkben lelünk fel. — Reggel hét órakor, mikor a nap már égő melegéggel sütött, elhagytuk Saïdot, a hajdani Sidont, mely ugy emelkedik a tenger partján, mint egy rég letűnt uralom dícső emléke és meztelen, szaggatott kréta hegyeket kezdünk el megmászni, amelyek lassankent

fokról-fokra nyulnak fel a magasságba és a melyek bennünket elvezettek azon magányhoz, melyet hasztalan fürkészünk szemünkkel. Minden megmászott domb egy újabb és magasabb tárt fel előttünk, a melyet megkellett kerülnünk vagy pedig meg kellett másznunk; hegyek hegyek mellé sorakoztak, miként egy láncznak egymáshoz szorított szeméi, nem hagyván maguk között mást, mint mély, víz nélküli szakadékokat, teleszörva szürkés szikladarabokkal. Ezen hegyek nélkülöznek minden növényzetet és talajt. Ezek voltaképp csak vázai a hegyeknek, melyeken a vizek és zivatarok foga évtizedek óta rágódott.

Nem hittem, hogy ily helyen találjam fel egy nő lakását, a ki a nagy világban számot tett és akinek volt alkalmja az egész mindenség között választania. Végre, a sziklák egyikének csucsáról, szemeim egy mélyebb fekvésű völgykatalanra tapadtak, a mely minden oldalról fenségesebb, de nem kevésbé meddő heglánczolatalt volt körülövezve. Ezen völgykatalan közepén, mint egy széles torony talapzata, vette kezdetét a Dgioun nevű hegység és körülfutó sziklacsoportokká kerekedett ki, a melyek csucsuk felé mindinkább keskenyvé válván, végre is néhány száz ölnyi szélességű szabad teret alkottak, a legszebb és legzöldebb növényzettel koronázva.

(Folytatjuk.)

A FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

az egyedül elismert kellemes
ízű természetes hashajtó szer.

Józsefháza, Felső-Szent-Iván, Gyurity, Mélykut, Jankovác, Tataháza, Matheovics, Szent-István községeknek, azonkívül Baján adják el terményeiket és ott szerzik be élelmi, ruházati és fényüzési cikkeiket, házi esz-
közöket és gazdasági felszereléseiket a pest-
megyei Csanád, Sükösd, Nádudvar, Hajós,
Fajs, Dusnok, Császártöltés, Bács, Miske
községek és részben Baranya és Tolna vár-
megyék községeinek lakosai.

Mindezt a mellett szól, hogy Baja város
iparfejlesztési tervezésében joggal alkalmazzuk
a nagyobb ipari város értékeihez és igényei-
hez illő motívumokat, akár az iparoktatás,
akár a szövetkezetbe csoportosítandó és
egyes iparosok segélyezése tekintetében.

Az iparoktatás fejlesztésének kérdésében
Szabadkára vonatkozólag kifejtett érvek teljes
mértékben fennforognak Baján is, a hol a
képesített iparoknál 836 segéd és 689 tan-
oncz van alkalmazásban. Itt is elutasít-
hatlan szükség van a tanoncz- és segéd-
oktatás azon tervszerű keresztülvételére, mely
a csatlót beadványban megjelölték és arra
a X. alatti szakjelentésben megjelölt állami
segélyre, melynek megadását különösen
indokoltá teszi az, hogy a bajai ipar-
tanoncziskolában és a segédek szaktanfolya-
mában egyaránt nagy számmal, legalább is
jó harmadrésben vidéki illetőségűek vesz-
nek részt, kiknek oktatási költségeit nem
mellányos a kulturkiadásokkal ugyis túl-
terhelt városi budget terhél megtagadni.

Baján is kívánatos és mielőbb keresztül-
viendő volna e mellett a már kifejtett indok-
ból és a megjelölt czélatokkal *szabászati és*
cipészipari tanfolyamoknak állami költségen
való rendezése. Ezek a tanfolyamok itt, a
magukat ez évi kiállításukon is oly érde-
mesen kifutottak e szakbeli iparosok köré-
ben értékes szolgálatot tennének és nagyban
emelnék a helyi műhelyeknek a város és
környékbeli intelligencia részéről való ke-
ressettségét.

Kívánatos és szükséges volna még
Baján a *tanfolyamszerű szakoktatás az agyag-
iparosok számára*, kiknek ügyében 32,530.
1900. számú leirattal külön tanulmányozás
föladatával bízta meg Nagyméltóságod a
kerületi kir. iparfelügyelőt.

A Baján lévő 22 önálló agyagiparos
túlnyomóan az egyszerűbb népies edények
készítésével foglalkozik, de öt agyagiparos
műhelyében *cserepályák* is állítanak elő
olyan kivitelben, ami a bajai kiállításon
örvendetes fellünést keltett, amint másrészt
az egész kiállított agyagipar azt a benyomást
tette, hogy az ezen szakbeli iparosok pro-
dukcziójának értéke, kellő gondozás és a
szükséges szakszerű tanítás mellett jelenté-
kenyen fokozható volna.

Erre való utasítással terjesztjük föl
Nagyméltóságodhoz azt a javaslatot, hogy
Baján *agyagipari tanfolyam* létesíttessék, mely-
nek czélja lesz, hogy az önálló iparosokat
és segédszemélyzetüket az *agyag-előkészítés,*
mintázás, máz- és festék-kezelés és a díszítés
tökéletesebb elsajátítására oktassa és ezzel
oly helyzetbe juttassa őket, hogy ugyan-
annyi, de avatottabb munkával az eddigieket
értékben többszörösen haladó cikkeket állít-
sanak elő.

Amint teljesen sikerült ez a törekvés a
H.-M.-Vásárhelyen tízszeres számban levő
agyagiparosoknál a három év óta működő
állami agyagipari tanműhely oktatása révén,
Baján, a kisebb iparösszámhoz képest véle-
ményünk szerint ugyanazt a szolgálatot
tenné egy, esetleg a szakoktatás beosztandó
menetéhez képest *két tanfolyam*, melyek

eredménye az volna, hogy értékesebb mun-
kájuk után boldogulnának azok az iparosok,
kik ezidőszert túlnyomóan csak a leg-
közönségesebb napszamos munkának meg-
felelő keresetet találnak a kezdetleges iparnál.

(Folytatása következik.)

Helybeli és vidéki hírek.

Törvényhatósági közgyűlés. Baja város tör-
vényhatósági bizottsága f. évi szeptember hó 9-ik
napján délelőli 11 órakor rendkívüli közgyűlést
tart, a következő tárgysorozattal: 1) Pécs sz. kir.
város közönségének meghívója Ő csász. és ap.
kir. Felségének f. hó 18-iki legmagasabb látogatása
alkalmával leendő üdvözlés és hódolat bemutatása
végelt tartandó ünnepélyre. 2) A nagykőrösi m.
kir. állami ménlepel parancsnokságának átírata a
nagykaszánya bérleti szerződésének öt évre leendő
meghosszabbítása iránt. 3) A pestmegyei sárközi
ármentesítő társulatnak átírata Baja város árterü-
letének e társulat árterületéhez leendő csatolása
tárgyában. 4) A városi tanácsnak javaslata a
mátéházai IV. számú majorságban levő esőszáz
helyreállítás iránt.

Megbízás. Az igazságügyminiszter *Farkas*
Sándor bajai járásbírói aljegyzőt az ügyészi
megbízott állandó helyettesítésével bízta meg.

Eljegyzés. Weidinger Hugó, Weidinger Zsig-
mond zombori kereskedő fia eljegyezte Eysler Hedd
kisasszonyt, özv. Eysler Riza leányát Bécsben.

Lövérseny. A 4-ik honvédhuszár ezred tisztjei,
altisztjei és legénysége ma Bács-Almásán a külön
e czéla elkészített versenypályán lövérsenyt ren-
deznek a következő programmal: *I. Gátverseny*
oly tiszték és hadapródok tisztí szolgálati és be-
osztott lovai számára, kiknek saját testsúlyuk
72 kg-nál több. *II. Akadályverseny* oly tiszték
és hadapródok tulajdon lovai részére, kik tényleg
szolgálnak vagy szolgálatra bevonultak. *III.*
Altisti vadászverseny századonként két, az utász-
szakosztól egy altiszt; egyik altiszt a tartalékból
és egyik lö vállalkozó lö legyen. *IV. Akadály-
verseny* oly tiszték és hadapródok tisztiszolgálati
és beosztott lovai számára, kiknek testsúlyuk
72 kg-nál kevesebb. *V. Huszár vadászverseny*
századonként két, az utász-szakosztól pedig egy
huszár; egyik huszár a tartalékból és egyik lö
vállalkozó lö legyen. *VI. Akadály-verseny* azon
tiszték és hadapródok számára, kik jelenleg az
őszi fegyvergyakorlat alatt szolgálnak és a lovak
ezen tiszték tulajdonát képezik. Kezdeté délután
3 órakor.

Megnyitó ünnepély. A bajai izr. iskolában
f. hó 4-én reggel 9 órakor volt a megnyitó ünne-
pély. *Berger* Salámon főkantór bevezető éneke
után *Erdős* Jakab igazgató mondta el megnyitó
beszédét, melyben szorgalomra és kitartásra bu-
dította a fiatalokat. *Lengyel* Manó tanító az
iskolai törvényeket olvasta föl, *Dr. Adler* Lipót
főrabbi imát mondott, végül az ifjuság a Hymnust
énekelte.

Halálozás. *Horák István* városunk általán
tisztelt polgára f. hó 4-én rövid szenvedés után
elhunyt. Temetése pénteken d. e. 10 órakor volt
a közönség osztatlan részvétele mellett. Haláláról
a család a következő gyászjelentést adta ki. Alulírot-
tak úgy a maguk, mint az összes rokonság nevé-
ben fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón
szeretett férj, após és nagyapa *Horák István* 1901.
évi szeptember hó 4-én d. e. 2 1/2 órakor rövid
szenvedés és a haldoklók szentségének ajtatos fel-
vétele után, életének 72-ik, boldog házasságának
42-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. A
drága halott földi maradványai f. hó 6-án d. e.
10 órakor fognak a Tóth Kálmán utcai 675. sz.
gyászházából a szt. Rókusról címzett sírkertben
levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni.
Lelki üdvéért az engesztelő szt. miseáldozat f. hó
6-án d. e. 10 1/2 órakor fog a Mindenhatónak a
szt. Rókus kápolnában bemutatattatni. Baja, 1901.
szeptember hó 4-én. Áldás és béke hamvaira!
Özv. *Horák Istvánné* szül. *Maison Karolin*, Ertl
Józsefné szül. *Horák Lenke* leánya, ifj. Ertl János,

Ertl József, vejei, legifj. Ertl János, Ertl László,
Ertl Lenke, Ertl Paula, Ertl Irma, Ertl Mari, Ertl
Józsi, Ertl Irén, Ertl Bella, Ertl Dóra, Ertl Ilonka,
Ertl István, Ertl Jenő unokái.

Ipari szövetkezet. Amint értesülünk, a bajai
és bezdáni takácsok szövetkeztve közös műhelyt
akarnak állítani, még pedig vagy Baján, vagy
Pécsset aszerint, amit itt vagy ott több segélyt
kapnak a várostól. Pécs városa ingyen helyiséget
és öt évi adómentességet ígért, míg városunk még
nem nyilatkozott. Ha mindkét város ajánlata
egyenlő, úgy itt maradnak, amit a takácsok érde-
kében is ohajunk, mert éppen a *bajai takácsoknak*
van az egész országban jó hírók, amit könnyen
elvezethetnek, ha innen elmennek.

A szegedi kamara évkönyvéből. Ama testes
kötetből, mely a napokban megjelent, e helyen
néhány — városunkra vonatkozó statisztikai adatot
közlünk. *A bajai keresk. ifj. együletének könyvtára*
900 kötet, amely ez évben gyarapodott, de a régi
szám is, a kamara területén működő hasonló
egyletek közt a legmagasabb. (Szeged 730, Sza-
badka 529, Zenta 350.) *A bajai postaforgalom:*
Levél 306,800 drb., levelező-lap 298,656 drb.,
nyomatvány 179,504, portómentes levél 62,556
drb. *Érkezett* levél 25,208, csomag 47,892 drb.
Elment levél 24,804, csomag 48,750 drb. *Érkezett*
pénzeslevél 5720, *elment* pénzeslevél 3458 drb.
Távírat jött 21,716, ment 18,082.

A fuvaros veszedelme. Hétfőn reggel egy
bajai fuvaros jól megrakott szekerekkel a vasutól
befelé iparkodott. A zirci rendház előtt meglá-
zultak a ládák és leestek a kocsiról. Jó szerenese,
hogy a kocsi nem volt a kocsin, mert különben
könnyen baja eshetett volna. Így azonban nagy
szítkozódások közepette újra megrakta kocsiját
és odébb hajtott.

Község pótladó nélkül. Bács-Petrovosszellő köz-
ség képviselőtestülete az 1902. évi költségvetési
előirányzatot már megállapította és annak eredmé-
nye szerint a bevétel 243,825 koronában, a kiadás
159,647 koronában, a felesleg 84,455 koronában
állapított meg. Bács-Petrovosszellő községben e
szerint nincsen községi pótladó. Ilyen község alig
akad vármegyénkben.

Uj lap. A mai napon *Szász Ottó* és *Fodor*
Károly szerkesztésében „Bajai Friss Ujság” czime
alatt új napilap jelen meg.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Leány-
és fiu-biztosító intézet. Folyó évi augusztus hóban
1095 jutalékrész irattott be és nászjutalékok
fejében 34,956 K. 99 f. fizettetett ki. 1901. január
1-től augusztus 31-éig beírt összes jutalékrészek
száma 8954 és a kifizett nászjutalékok összege
359,484 K. 71 f. — Részletes magyarázatot nyújt
és felvételeket eszközöl a *Vezérigymökség, Baján,*
régi Fűrőd-utca 357. szám.

Konszervgyár Ujvidéken. Ujvidékről írják:
Neuerer, Képpich és Brankovics ezeg városunk
polgármesterének kitalálása helyezett, hogy Ujvidéken
konszervgyárt állítat. Az ezig ezen szándékát csak
lelkes örömmel üdvözölhetjük, mert a létesítendő
konszervgyár városunknak különben is tekintélyes
gyümölcstermelését és gyümölcskereskedelmét lény-
gyömesen emelni fogja.

Utónálló cigányok. Tudosiv Draga szablayi
lakos a csurogi vásárról haza utazott. Körülbelül
fél uton lehetett, mikor hat szilbási cigány meg-
támadta. Elvették 800 korona készpénzét, kocsijáról
ledobták és azután kocsijával elvágattak. Todovics
az esetet rögtön bejelentette a rendőrségnek, kik
a tetteseket elfogták és az egész rablott pénzt
a cigányoktól elvették.

Hét óráig a gyorsvonat kerekei között. Egy
vasúti kalauz Szabadkán jürván, szinte hihetetlen
dolgot mondott el egy kalandor természetű fiu
háborongató utazásáról. A belgrádi állomáson
egy 11 esztendősi fiu észrevétlenül az ott vesztelő
gyorsvonat egyik kocsija alá bujt és itt a fekszer-
kezetben huzódott meg. Valahogy nagyon ügyesen
elhelyezkedett a zörgő vasak között, erősen bele-
kapaszkodva az ott található kocsialkatrészekbe.
Az éltveszélyes utat minden baj nélkül tette meg
egészen Budapestig. Hét óra hosszat ült összeku-
prova a szédületes gyorsasággal haladó vonat
kerekei között. A különös kejtutás talán csak
annyi fáradságot okozott a vállalkozó szellemű
fiúknak, mint amilyent az első osztályú utasoknak
is el kell viselniük. A budapesti állomáson, mikor
a gépmester a kocsikat vizsgálta, észrevették a
fiut és a fővárosi rendőrség elé állították. Remül-
dőzve hallgatták a gyermek utazásának részleteit,
azután kényeszerutlével hazaküldték Ujvidékre.

Legrövidebb idő alatt szállít

ERZSÉBET ZÁSZLÓGYÁR RÁCZKEVÉN. 150 centiméter hosszu 95 széles 1'60 frt. v. 3 kor. 20 fill.
2 méter „ 95 „ 1'80 frt. v. 3 kor. 60 fill.

Választási zászlók és jelvények a legjutányosabb árért. *Diss- és kortes-szászlók 3 forinttól feljebb.*

A szövetek szintartósságáért felelősséget vállalok, költségvetés és árjegyzék ingyen.

Sürgönczim: Zászlógyár, Rácskeve.

Gyilkos urasági inas. Simon Sándor szegzárdi születésű urasági inas, a ki már sok minden volt az életében, legutóbb Perczel József bikácsi földbirtokosnál szolgált inasi minőségben. Mult vasárnap este az uraság távollétét arra használta föl, hogy elment a bikácsi koresmába s ott Steiner Mátyas urasági kocsisal, Barabás Imrével s többekkel mulatott egy éjfélig. Mikor haza felé indultak Simon összezördült a kocsisal s erős szóváltásba keveredett; ezután Simon gyorsan lakásába ment s későbbi fegyverét hozta el magával hogyha őt a kocsis bántalmazza, lelővi. A kocsis feléje ment azzal a kijelentéssel, hogy ő nem fel Simonról, ha mindjárt fegyver van is a kezében. Simon háromszor szoltotta fel, hogy ne jöjjön közelebe, de ő mégis feléje ment; ekkor az inas elcsúszott fegyverét s Steiner e szavakkal „jaj, végem van” összeesett, s 5 perc múlva meghalt. A gyilkos inas erre szobájába futott s annak ajtaját magára zárta. Az urasági családok utána mentek s már feszegelték kezdetek az ablakredőket, midőn Simon forgó-pisztolyával kétszer közéjük lölt, de nem talált senkit, erre értesítették a csendőröket, kik másnap a gyilkost letartóztatták s erősen megvasalva behozták Szegzárdra, hol adták az ügyészségnek. A meghalt kocsis családosa ember volt.

Kedélyes atyafiak. Tokodi Ágost bajai kömives felesége nemrégiben meghalt. Gyulánszky András kövező, kinek Tokodyné nővére volt, úgy vélte, hogy Tokody rossz bánásmódjának része volt nővére halálában és ezért haragot tartott ellene. Hétfőn, f. hó 2-án Gyulánszky behívta Tokodyt Graza Péter koresmájába és egy üveg sört hozatott. Amidőn megitták, Tokody menni akart, de Gyulánszky nem eresztette, hanem egy sörös üveggel fejbe ütötte és rávetette magát mondván: „Te megöltél testvéremet én is megöllek téged!” Tokody azonban kimenekült és megtette a feljelentést Gyulánszky ellen.

Tolvaj vándorlegény. Darabos József pusztaszent-lászlói vándorló pinczér mult hó 31-én Szilvási-Mihálytelken (Szeged mellett) egy istállóban hált meg *Macszánszky* Lajos csabai kereskedő segédével. Ez utóbbi Darabostól 18 koronáját ellopta és megszökött. Darabos f. hó 5-én Baján felismerte Macszánszkyt, a ki a tettet nem is tagadta. A rendőrség vette gondozás alá.

Lövöldöző suhancz. Özv. Gyurits Lajosné azt tapasztalta, hogy *Lovretics István* 15 éves suhancz, a közös legelőn rakoncátlanokodik, miért is megverte. F. hó 3-án Lovretics megleste 13 éves *Erzsébet* nevű leányát és rálőtt. *Németh György* és *Gyurits Lukács* erre elősiettek, hogy lefegyverezték Lovreticsot, de ez még ötször lőtt rájuk, anélkül, hogy lövése talált volna. A vizsgálat megindult.

Fura öngyilkos. E hó 3-án este nagy esődűlet támadt a Haynald-utczában. Egy férfi, kezében revolvert szorongatva futott végig az utcán, nyomában pedig egy nő és három gyermek azt kiáltva: „Apám, ne lödd magad agyon!” A járőrelők lefogták az embert és ekkor kitűnt, hogy ő részeg, a revolver nincs megtöltve és a kakas eltörött. Így hát kár volt a nagy lármáért.

Páratlan gyors igazságszolgáltatás. *Hosnyánszky* János szegzárdi gazdaember sógorára gyújtotta a házát. Úgyét a szegzárdi törvényszék úgy intézte el, hogy az a hazai jogszolgáltatás terén páratlanul áll, mondhatni mesés gyorsaság. Szent István napján, vagyis augusztus hó 20-án történt a gyújtogatás. Még ugyanaznap lefolyatták ellene a vizsgálatot, a kir. ügyész beadta indítványát, elkészítette a vádiratot, a kir. törvényszék vádpancse meghozta a vád alá helyezési határozatot, mely ellen vádolt nem adván be kifogásokat, még másnap, azaz augusztus 21-én megtartották az esküdszék előtt a főtárgyalást, az esküdbírószám az esküdtek verdiktje alapján el is ítélte vádlottat és az ítélet a felek megnyugvása folytán azonnal jogerőre emelkedett. Tehát egy, az esküdbírószám hatáskörébe tartozó, vagyis súlyosabb természetű büncselekmény az elkövetés idejétől egész a bírói megtorlásig 24 óra belül nyert törvényes és jogerős elintézés. Gratulálunk ezen, a büntető jogszolgáltatás terén egyedül álló esethez a kir. ügyésznek, a vizsgálóbíróknak és a törvényszéknek.

Az asztaltánczoltatás áldozata. A szellemidzők egyik szórakozásának, az asztaltánczoltatásnak lett áldozata egy fiatal nő. A bihar-m.-keresztosi nyugalmazott r. kat. tanító Mariska leánya két héttel ezelőtt Mezőkeresztesről Nagyváradra ment egy barátinője látogatására, kinek egy kis társaság éppen asztaltánczoltatással szórakozott. Egy darabig szó nélkül nézte a mulatságot, de látszott arczán, hogy a spirítusza kísérlet rossz hatást gyakorolt lelkére. A társaság egyik tagja megkérdezte, akarja-e látni szellemét. A kérdezt erre szintén a kis asztalkára tette a kezét, de amint az asztalka megmozdult, megtántorodott és halálsápadt lett. Ijedten ug-

rított hozzá s megkérdezték, hogy mi a baja? — Láttam édesanyámat, de nagyon csunya volt, — szolt a fiatal asszony s ájultan a pamlagra rogyott. A kellemetlen jelenet után az uriaszony nem sokára magához tért, de magaviselete feltűnően megváltozott. Egyszerre ebédközben tapsolni kezdett, félelmesen kacagott, majd sirt. Szerdán éjjel, bár állandóan ügyeltek rá, megszökött hazulról, de kóborlása közben elfogták és beszállították a nagyváradai tébolyda megfigyelő osztályára.

Pénzváltási szolgálat. (P. C.) A m. k. pénzügyminisztérium elnöki osztálya a pénzváltási szolgálatra vonatkozólag a következő intézkedést hozta köztulajdonosra: „A pénzváltási szolgálat, melyet eddig az állami pénztárak láttak el, folyó évi szeptember hó 1-től az osztrák-magyar bankra megy át. A bank a váltást a budapesti főintézmény és valamennyi fioknál teljesíti. Ott, hol a banknak intézete van, az állami pénztárak teljesen beszüntetik a mondott naptól a váltást, oly helyeken pedig, hol az osztrák-magyar banknak intézete nincs, az állami pénztárak néve eddig fennálló az a rendelkezés, mely szerint minden pénztár és hivatal meglévő készletéhez és saját szükségleteihez képest váltásokat eszközölhet, továbbra is érvényben marad.

S Z I N H Á Z.

Szokatlan időben és szokatlan mértékű pártfogással kezdte meg a színtársulat bajai működését és jól esik annak konstatálása, hogy azt a pártolást, melyben része van, teljesen megérdemli. Kiváló erőket látunk a világot jelentő deszkákon, akiket — már eleve kijelentjük — magasabb mértékkel mérünk, nem azért, mintha nagyon el volnánk kaptva, hanem azért, mert az igazgató neve és az elvek, melyek őt a nemzeti színészet kultiválásában vezetik, ezt a magasabb mértékkel megkövetelik. Örömlőnkre szolgál, hogy eddig egy darabot leszámítva, esupa új darabot mutattak be. Most pedig vegyük rovisra a társulat működését estéről-estére, külön-külön.

Augusztus 31.

A kis szökevény. angol operett 3 felvonásban, melyben az operette társulat nagy része mutatkozott be igen előnyösen. Szögyi Gina (Carmencita) a társulat primadonnája, gyönyörű színpadi alak, aki nagy terjedelmű, remek hangjával, temperamentumos játékával és tánczával magának hődiotta a közönség kegyét. Gerlaci Hermin (Gray Vinniefred) kedves szubrett, a ki a pírulásról valóban klasszikusan énekelte a nem éppen felsőbb leányoknak írt kuplét. Simon Mariska (Alice) mindenkéül szép szobalány volt, aki tánczával bámulatba ejtett. Falussy István (Leonello) ritka szép baritonja és Márton Miklós (Pietro) tenorja kellemesen tűnt föl. Szigethy Andor (Edward) sokkal jobb színész, mint énekes és előbbi kvalitásait szívesebben honoráljuk. Ferenczi Frigyes (Flipper) régi, kedves ismerősünk, aki sokat tanult, amióta látnak. Ez estén különösen kitűnt diszkrét játékával. A társulat többi tagja is együtt és külön igyekezett az összejátekot emelni. A zene- és énekar Németh Ignác karmestert dicséri. A tánczok, jelmezek, fényesek voltak. Közönség nem sok.

Szeptember 1.

Ocskay brigadéros. Herezeg Ferencz hatalmas drámáját választotta ki az igazgató, hogy drámai személyzetét bemutassa, mi pedig halásak vagyunk érte, mert becses művet jól és szépen mutatott be. Tarján Irma (Dili) már első jelenetében magával ragadta a közönséget. Tőle sok élvezetes estét várunk. Simon Mariska (Tisza Iona) sokkal erősebb volt a drámai, mint a lyrái jelenetekben, Baróthy (Ocskay) jellemzetesen mutatta be a brigadéros fektelen jellemét. Szabó (Jávorka) már a prologusnál hódított. Kitűnő volt Tóth Antal (Szörényi) aki a társulat erőssége, nem kevésbé jó volt Rátkay (Tyber) és Hajnal (Kumarás). A többiek több vagy kevesebb szerencsével, de mind jókarattal buzgólkodtak. Legjobban szolgált köztük a szerencse Falussyinak, (Taries) aki az utolsó felvonásban nagy hatást ért el. Zsuffolt haz.

Szeptember 2.

Szulamith. Immár tizenkettedszer hallottuk Baján ezt a darabot, amelyet telt ház nézett végig. Nem is kellene írni róla, ha nem lenne a darab a réginek egy inkább bővített, mint javított kiadása. Sok benne a táncz, a csoport-

tozat, ami bármily szép legyen, ha sok, nem jó. Szögyi (Szulamith) éneke remek, játéka azonban szintelen volt. Sz. Kállay Jolán (Abigail), akit ez estén ismertünk meg, szép volt a nem nekiráló szerepben. Kovács Andor (Manoach), Falussy (Absolon) és Márton (főpap) buzgólkodtak, még pedig sikerrel. Ferenczi (Zingitang) tulzásaival elrontotta a legszebb jeleneteket és úgy a szereplőket, mint a közönséget zavarta.

Szeptember 3.

Három pár cipő. Ez a praehistorikus darab is szép közönséget vonzott a színházba, amely közönség, ha nem is a darabon, de az előadáson élvezett. Gerlaci — Lenje igen szép, némely jelenetben remek volt. Szögyi, Laura szerepben játék és ének dolgában egyaránt igen jó volt. Simon Mariska Irmája toalet és táncz dolgában kifogástalanul nyújtott. Kitűnő volt Rátkai Hinkje, Baróthy Stanglmayerje, Falussy Wappenknopfja, Ferenczi Nachfalterje és Szigethi Mayerje, Tarján Irma szerepét élvezte. Kállay Jolánt a színpad szerint kerestük a színpadon, sajnos hiába. A tánczok igen szépek voltak.

Szeptember 4.

Hőfehérke. Regényes színmű Bródi Sándortól. A lehető legmodernebb, legszeccsesszósabb darab, amely eddig színre került. Annnyira szeccsessziós, hogy maga a darab nem gyakorolt benyomást a nézőkre. A szereplők buzgólkodása annál dicséretesebb. Tarján Irma (Helena) bevégezett, hatalmas alakítást mutatott be. Szemeinkben a kisszony ez estén egy egész fejjel nőtt. Meltó partnere volt Szabó (Balassa), aki tehetséges színész. Hatalmasan, megrázóan játszott Rátkai (orvos), Tóth Antal (őreg tiszteletes) és Ferenczi (kis tiszteletes) diszreten képviselték a humoros szerepet. Mihályfi Julia (orvosné) igen értelmes színésznőnek látszik. Sz. Kállay Jolán (Mariska) küzködött a nem neki való szereppel. A rendezés ügyes volt. Telt ház.

Szeptember 5.

Napfogyatkozás. Bokor eredeti operettjét, sajnos, a rossz idő miatt csak félház nézte, ami határozottan kár, mert az előadás a legjobbak közül való. Szögyi Gina (Azra) éneken és játékon egyaránt a legkényesebb igényeket is kielégítette. Rátkai (Csaiavalalaj), Ferenczi (Dumburgin) és Szigethi (Kinkán) a komikus elemet képviselték diszreten, de annál hathatósabban. Kállay Jolán (Edward) szép volt, szépen énekel, de figyelmellenl játszott. Kétszer is megzavarta az előadást. A tánczok, énekarok pompásan működtek. A jelmezek fényesek.

Szeptember 6.

Aranylakodalom. Rákosi és Beöthy alkalmi darabja 8 képen. Zónaelőadás, telt ház, sok ágyúzó, görögütz, taps és éljen. Ez az est signatúrája, amit elismérésből mondunk, mert csak a buzgó játék képes a nagyközönségre hatni. Valóban az előadás a legjobbak egyike volt. Tarján Irma Katalinja végig érzésteljes és szép volt. Ferenczi Krausz bácsi szerepében megmutatta, hogy diszkrét játékkal is lehet nagy sikereket elérni. Szabó férfias Koltay Jenője, Rátkai Mikulátja és a többi szereplő is együtt meg külön csak dicséretet érdemel. Szögyi egy magyar műdal t fényes technikával énekel.

Nyilttér. *)

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel estele szedetik vegyíteni, mindenkéül:

MATTONI-TELE

GISSHÜBLER

legjobb és legfinomabb

SÁVANYÚ-VÍZ

ajánlható! E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felelté kellemetes, ingerlő mellékhatást ad, anélkül, hogy a torkot fésztendé.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

Nyakkendő készítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy mindennemű

nyakkendők

készítését divatos és elegáns kivitelben a legjutányosabb árak mellett elvállalom.

Czím: Fürdő-utca 338. sz.
(Lerner-féle ház.)

Ház eladás.

Baján, a Rókus-utczában 58-ik szám alatt levő

HÁZ

(a Rókus templom átellenében) 3 szoba és konyhából álló utcái és 3 szoba és konyhából álló udvari lakással, a padlás magtárnak padlózva, a szükséges melléképületekkel szabadkézből jutányos áron és kedvező feltételek mellett eladó.

Igen alkalmas magánzók, esetleg gabonakereskedők számára.

Bővebb információk SCHUBERT JAKAB nyugalmazott tanítónál, Bakonya, Baranya m. (u. p. Kövágó-Szőlős) szerezhetők.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Hirdetések
olcsó áron felvételnek.

Árverési hirdetmény.

Alolirott esődtömeggondnok közli, teszi, hogy a néhai Steiner Károly volt bajai lakos esődtömegéhez tartozó és a esődválasztmány határozata folytán elrendelt s a leltárban beletárolt 6169 kor. 60 fillere becsült ingók u. m. pamut, különféle rövid áru, téli alsó ruhák, harisnya, szallag, csipke, kesztyű, esernyő, különféle gyermekjáték, himzés, gombok, czérna, selyem, napernyők, férfi ingek és egyéb rövid áruból álló ingóságok Baján a Frank féle házban (Perez utcában) jelenleg Berendorfer Ede lakásán lévő két raktárhelyiségben 1901. évi szeptember hó 19-ik és következő napjain mindenkor d. e. 9 óraja határidőül kitévelik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett áruk 1881. évi 60. t. cz. 107. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek becsúron alul is elfognak adatni.

Baján, 1901. évi augusztus hó 27-én.

Dr. Fischhof Zsigmond

ügyvéd
esődtömeggondnok.

9634. szám.
tkv. 1901.

Póthirdetmény.

A bajai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közli, teszi, miszerint özv. Trapl Ferenozné bajai lakos, „a Bajai Takarékpénztár és a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” javára mint végrehajlatóknak, Jaszenovics Péter siket-néma bajai lakos végrehajlatást szenvedett elloni 600 korona, 400 frt s jár., 700 korona s járuléka iránti végrehajlati ügyében 8605/901., 9394/901., 7428/901. sz. alatt kibocsájtott árverési hirdetményekben a bajai 94. sz. betétben A. I. 2 sorsz. a. foglalt 1315. hrsz. ingatlanra 1440 korona.

A fenti betétben A. I. 3. sorsz. a. foglalt, 1314/2/a. hrszámú ingatlanra 746 korona kikiáltási árbán 1901. évi október hó 14-én.

A bajai 3056. sz. betétben A. I. 1 sorszám alatt foglalt 6466/2. hrsz. egész ingatlanra 202 korona kikiáltási árbán 1901. október hó 30-án.

A bajai 5053. sz. betétben A. I. 1—2 sor sz. alatt foglalt 6466/1. 7366. hrsz. ingatlanra 1600 korona kikiáltási árbán 1901. évi szeptember hó 24-én délután 3 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t. cz. 167 §-a alapján Dr. Boros József bajai ügyvéd végrehajlató érdekében is 169 korona 49 fillér 16ke követelése és jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Bajai kir. tkvi hatóság. 1901. július 30.

Dr. RÁCZ
kir. aljárásbíró.

Keil-lakk

(GLASUR)

legkifünőbb mázólo-szer puha padló számára,

1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer
kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearanyozására.
1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

— 1 doboz ára 45 kr. —

Mindenkor kaphatók: Herzfeld Jakab fiai utóda cégnél Baján.

A „BAJAI HIRLAP”
kiadóhivatala.

KAZAL JÓZSEF
KÖNYVNYOMDÁJA BAJÁN.

A „BAJAI HIRLAP”
kiadóhivatala.

Hirdetések olcsó áron felvételnek.

Hirdetések olcsó áron felvételnek.

Mindennemű könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m.
könyvek, folyóiratok, ügyvédi és kereskedelmi
nyomtatványok.

Névjegyek.
Eljegyzési kártyák.

Lakodalmi meghívók.

Számlák.
Körlevelek.

Gyászjelentések, falragaszok a legizlésesebb kivitelben
olcsó áron készítettnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Községi nyomtatványok raktáron
tartatnak.